

31. december 2019

Danmarks natur- og biodiversitetspakke bør følge de internationale retningslinjer, der er besluttet under FN's Biodiversitetskonvention for nationale biodiversitetsstrategier og handlingsplaner.

Efter bidrag fra mange om natur- og biodiversitetspakkens mulige indhold, kommer her et bidrag om formen:

Som et af få konkrete og absolutte forpligtelser, indeholder Biodiversitetskonventionen en forpligtelse for landene til at udarbejde nationale biodiversitetsstrategier og handlingsplaner. Ifølge Aichi-biodiversitetsmål 17 skal landene senest i 2015 have udarbejdet, vedtaget og begyndt at implementere en sådan strategi og handlingsplan. Den afgørende betydning disse tillægges for national implementering, understreges af, at landene på Biodiversitetskonventionens partskonferencer har vedtaget retningslinjer for, hvordan nationale strategier og handlingsplaner bør udformes så de på een gang kan være stærke nationale policy-instrumenter og sammenlignelige i forhold til internationale evalueringer af landenes indsats. En særlig vigtig retningslinje er, at landene bør fastsætte nationale konkrete, målbare mål for indsatsen, der følger op på de globale Aichi-mål.

Den danske natur- og biodiversitetspakke bør også bygges op om nationale mål, hvis opfyldelse skal kunne måles gennem indikatorer. Derudover bør pakken lægge sig til tæt op af de internationale retningslinjer for at udgøre det bedst mulige sammenligningsgrundlag i forhold til andre landes tilsvarende planer. Pakken bør dække hele konventionens område, der ikke alene omfatter mangfoldigheden af arter, men også af økosystemer og den genetiske mangfoldighed.

Mange ville opfatte dette som en selvfølge, men Danmark har en historie om at forholde sig yderst nonchalant eller slet ikke forholde sig til retningslinjer, man har været med til at vedtage i Biodiversitetskonventionen. Naturplan Danmark fra 2014 blev godskrevet som Danmarks opfyldelse af Aichi-mål 17, men den lever reelt ikke op til denne status. Den forholder sig meget lidt til Aichi-målene, den rækker langt udover biodiversitetsdagsordenen med bl.a. stort fokus på friluftsliv samtidig med, at væsentlige dele af Biodiversitetskonventionen ikke dækkes. Den opererer med brede indsatsområder og ikke konkrete målbare mål. Sidst men ikke mindst har den ingen handlingsplan. Natur- og biodiversitetspakken bør derfor ses som den (forsinkede) opfyldelse af Aichi-mål 17, som Naturplan Danmark ikke magtede.

Et andet eksempel på Danmarks hidtidige useriøse holdning til at opfylde Biodiversitetskonventionens bestemmelser og opfølgende beslutninger, er den tidligere regerings nationalrapport til konventionen fra januar 2019. Ligesom nationale biodiversitetsstrategier og handlingsplaner er nationale rapporter en absolut forpligtelse for landene. Rapporterne skal oplyse om, hvilke tiltag landene har taget for at opfylde konventionen, og hvilken effekt tiltagene har haft i forhold til de formål, konventionen skal varetage. Den danske rapport bemærker sig ved at bestå af en summarisk opregning af lovgivningsmæssige, politiske og administrative tiltag til direkte eller indirekte at fremme af biodiversitet uden oplysning om disse tiltags effekt eller i øvrigt om biodiversitetens tilstand i Danmark.

At forberede og vedtage natur- og biodiversitetspakken i løbet af 2020, som der lægges op til, er på een gang god og dårlig timing. God fordi det sender et signal internationalt til Biodiversitetskonventionens partskonference i oktober i Kina (COP 15) om at Danmark langt om længe er slået ind på en seriøs vej i forhold til at opfylde internationale biodiversitetsforpligtelser.

Dårlig fordi samme COP 15 skal vedtage nye globale mål til erstatning for Aichi-målene, der selvsagt vil få betydning for landenes nationale biodiversitetsmål. Natur- og biodiversitetspakken bør derfor udformes på en måde, at den åbner mulighed for relativ hurtig tilpasning til nye globale post-2020 mål.

Christian Prip

Seniorforsker i international miljøforvaltning, Fridtjof Nansens Institutt, Norge. Tidligere international medarbejder i Miljøministeriet, Danmark med særlig ansvar for Biodiversitetskonventionen.